

Документ за разглеждане в заседание

B8-0449/2016

6.4.2016

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

внесено вследствие на въпрос с искане за устен отговор B8-000119/2016

съгласно член 128, параграф 5 от Правилника за дейността

относно епидемията, предизвикана от вируса Зика
(2016/2584(RSP))

**Джовани Ла Вия, Ани Схрейер-Пирик, Матиас Гроте, Жузе Инасиу
Фария, Катержина Конечна, Мартин Хойслинг, Пиерникола
Педичини**

от името на комисията по околна среда, обществено здраве и безопасност
на храните

**Резолюция на Европейския парламент относно епидемията, предизвикана от вируса Зика
(2016/2584(RSP))**

Европейският парламент,

- като взе предвид декларацията на Световната здравна организация (СЗО) от 1 февруари 2016 г., с която епидемията, предизвикана от вируса Зика, се обявява за извънредна ситуация за общественото здраве, бъдеща загриженост в международен план,
- като взе предвид Решение № 1082/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2013 г. за сериозните трансгранични заплахи за здравето и за отмяна на Решение № 2119/98/ЕО¹,
- като взе предвид Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за установяване на „Хоризонт 2020“ – рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014 – 2020 г.)²,
- като взе предвид въпроса до Комисията относно епидемията, предизвикана от вируса Зика (О-000030/2016 – В8-000119/2016),
- като взе предвид член 128, параграф 5 и член 123, параграф 2 от своя правилник,
- А. като има предвид, че на 1 февруари 2016 г. СЗО обяви епидемията, предизвикана от вируса Зика, за извънредна ситуация за общественото здраве, бъдеща загриженост в международен план;
- Б. като има предвид, че Зика е нов вирус, предаван при ухапване от комар, който за първи път беше открит през 1947 г. при маймуните в гората Зика в Уганда посредством мрежа за наблюдение на жълтата треска в горите;
- В. като има предвид, че огнищата на заболяването, предизвикано от вируса Зика, са регистрирани спорадично в два европейски региона – Мартиника и Френска Гвиана, както и в Африка, Северна и Южна Америка, Азия и Тихия океан, и като има предвид, че са установени случаи на заразяване в Европа, по-специално в отвъдморските територии Гваделупа и Сен Мартен;
- Г. като има предвид, че през 2007 г. вирусът Зика за първи път излезе извън своите установени ендемични граници и предизвика епидемия на остров Яп във Федеративните щати Микронезия, последвана от голяма епидемия във Френска Полинезия през 2013 – 2014 г. и разпространение впоследствие в няколко държави в Океания, включително Нова Каледония и островите Кук; като има предвид, че макар по принцип да се счита, че вирусът Зика причинява само леки заболявания у човека, при епидемията във Френска Полинезия се прояви

¹ ОВ L 293, 5.11.2013 г., стр. 1.

² ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 104.

потенциалът на вируса да причинява неврологични усложнения (а именно остра възпалителна демиелинизираща полиневропатия и менингоенцефалит);

- Д. като има предвид, че според Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията „повечето случаи на заразяване остават асимптоматични (приблизително 80%)“;
- Е. като има предвид, че в Бразилия беше регистрирана най-голямата епидемия на вируса Зика, по-специално в североизточна Бразилия;
- Ж. като има предвид, че през ноември 2015 г. бразилското Министерство на здравеопазването обяви извънредно положение за общественото здраве във връзка с необичайното нарастване на броя на децата, родени с микроцефалия в щата Пернамбуко през 2015 г.; като има предвид, че се наблюдава рязко увеличаване главно на най-тежките форми на микроцефалия, но някои доклади сочат, че по-леките форми на това заболяване са били изключително разпространени дори няколко години преди епидемията, предизвикана от Зика, през 2015 г.;
- З. като има предвид, че жизненият цикъл на комарите зависи от климата, местообитанията и биологичното разнообразие и че разпространението на комарите се улеснява от човешки фактори, като изменението на климата, изкуствените водни местообитания, обезлесяването, урбанизацията и липсата на канализация, градските отпадъци, конфликтите и пътуванията;
- И. като има предвид, че вследствие на епидемията от Зика излизат наяве съществуващите неравенства в засегнатите държави, включително по отношение на системите за общественото здраве и на условията на живот, като същевременно епидемията оказва несъразмерно въздействие върху най-бедните членове на обществото, които често живеят в близост до открити водни източници и са слабо подготвени за предотвратяване и борба с болестта; като има предвид, че жените все още представляват по-голямата част от бедното население в света и тяхното положение е особено застрашено с оглед на факта, че те носят първостепенна отговорност в домакинствата по отношение на храната, чистата вода, хигиената и отглеждането на деца със синдроми, свързани с микроцефалията – фактор, който може да доведе до необходимостта от допълнителни финансови ресурси, особено когато няма подходящи и достъпни структури за подпомагане;
- Й. като има предвид, че са докладвани случаи на заразяване с вируса Зика при внасянето му в няколко европейски държави; като има предвид, че на 11 февруари 2016 г. Европейският център за профилактика и контрол върху заболяванията посочи случай на микроцефалия, открит при бременна жена в Словения, която по време на бременността си е пребивавала в Бразилия и е развила инфекция, подобна на тази, причинена от вируса Зика;
- К. като има предвид, че, считано от 9 февруари 2016 г., не са докладвани случаи на предаване на вируса Зика на местно равнище в рамките на европейския континент, но са докладвани няколко случая в най-отдалечените европейски региони;

- Л. като има предвид, че появата на вируса се свързва с клъстери на случаи на микроцефалия и други неврологични заболявания, включително случаи на остра възпалителна демиелинизираща полиневропатия; като има предвид, че на 1 февруари 2016 г. СЗО обяви, че има сериозни подозрения за съществуването на причинно-следствена връзка между заразяването с вируса Зика по време на бременност и случаите на микроцефалия, въпреки че това все още не е научно доказано;
- М. като има предвид, че понастоящем се проучва връзката между бременните жени, заразени с вируса Зика, и рязкото покачване на случаите на микроцефалия (заболяване, в резултат на което децата се раждат с необичайно малки глави и в повечето случаи със забавено мозъчно развитие) след епидемията от Зика – връзка, която съгласно СЗО изглежда все по-правдоподобна; като има предвид, че тази несигурност, както и несигурността относно механизмите за предаване, поставя жените и подрастващите момичета, особено бременните жени и техните семейства, в изключително трудно положение, по-специално по отношение на тяхното здраве и дългосрочните последици за домакинството, и че тази несигурност по никакъв начин не следва да бъде използвана за забавяне на неотложни решения и действия, необходими за разрешаване на тази криза;
- Н. като има предвид, че съществуват много потенциални причини за микроцефалията, а те често остават неизвестни, и че предвид липсата на специфично лечение за микроцефалията, от значение е наличието на мултидисциплинарен екип за оценка и грижи за бебетата и децата с микроцефалия и като има предвид, че намесата на ранен етап посредством стимулация и игри може да окаже положително въздействие върху развитието, а семейните консултации и оказването на подкрепа на родителите са също така изключително важни;
- О. като има предвид, че аржентински и бразилски изследователи свързват клъстера на случаите на микроцефалия в Бразилия с *larvicide pyriproxyfen*, който от 2014 г. е въведен във водоснабдителната мрежа за питейна вода в засегнатите райони в Бразилия; като има предвид, че в отговор на тази възможна връзка местните органи в Рио Гранде до Сул – щат в южна Бразилия – преустановиха употребата на *larvicide pyriproxyfen* от 13 февруари 2016 г., в разрез със становището на министерството на здравеопазването и в съответствие с принципа на предпазливост;
- П. като има предвид, че от 4783 докладвани случая на микроцефалия от октомври 2015 г. насам, при повече от 700 случая е изключено наличието на тази болест;
- Р. като има предвид, че сред 404-те потвърдени случая на бебета с микроцефалия, само 17 от тях са дали положителен резултат за вируса Зика;
- С. като има предвид, че епидемията от вируса Зика е реалност в европейските отвъдморски територии от 2013 г. насам;
- Т. като има предвид, че съществува риск от предаване на вируса чрез преносители на местно равнище в Европа през летния сезон на 2016 г.;

- У. като има предвид, че понастоящем не съществува специфично лечение или ваксина, но че индийското дружество Bharat Biotech обяви на 3 февруари 2016 г., че разполага с „две потенциални ваксини в процес на разработка – рекомбинантна ваксина и друга инактивирана ваксина, която е достигнала етапа на предклинични изпитвания върху животни“;
- Ф. като има предвид, че има малък брой на докладвани случаи на предаване на вируса Зика по полов път;
- Х. като има предвид, че са докладвани също така случаи на предаване на вируса Зика, свързани с кръвопреливане;
- Ц. като има предвид, че съществува реална заплаха от трансгранично предаване на вируса Зика, което може да бъде причинено от заразени пътници и посредством световната търговия;
1. признава, че вирусът Зика се предава на хората главно чрез ухапване от заразен комар от рода *Aedes*, предимно от *Aedes aegypti* в тропическите райони, и че това е същият комар, който предава треската „Денга“, вируса „Чикунгуня“ и жълтата треска;
 2. отбелязва, че според оценката на Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията, тъй като не са налични нито лечение, нито ваксини, и предвид факта, че комарите, които разпространяват вируса Зика, хапят предимно през деня както в затворени помещения, така и на открито, превенцията понастоящем се основава на лични мерки за защита, като например носенето на обработени с перметрин ризи с дълги ръкави и дълги панталони (особено през часовете, когато видят комари, които са носители на вируса Зика, са най-активни) и спането или отпочиването в снабдени с комарници или климатизирани стаи или в противен случай използването на мрежи против комари;
 3. подчертава значението на създаването на планове за комуникация в най-уместен мащаб за повишаване на осведомеността сред населението и за насърчаване на подходящо поведение, за да се избегнат ухапванията от комари;
 4. приветства извършването на постоянен мониторинг на положението от страна на Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията; призовава Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията да актуализира редовно своите оценки на риска и епидемиологични доклади; счита, че Европейският център за профилактика и контрол върху заболяванията следва да създаде експертна комисия по тропически заразни болести с цел ефикасно да координира и наблюдава всички мерки, които трябва да бъдат въведени в ЕС;
 5. приветства решението на Комисията да се мобилизират 10 милиона евро за научни изследвания относно вируса Зика и препоръчва да се съсредоточи върху случаите на тежки вродени малформации на мозъка в цяла Латинска Америка и тяхната предполагаема връзка със заразяването с вируса Зика; въпреки това поставя под въпрос дали тази сума е съизмерима с големите научни предизвикателства, чиито принос ще доведе до разбирането на заболяването, причинено от вируса Зика, и неговите неврологични усложнения, както и до

разработването на диагностични тестове и лечение на болестта;

6. отбелязва, че вирусът Зика е регистриран в 28 държави и че може да има последици, които променят целия живот, по-специално живота на младите и бедните жени, огромната част от които живеят в най-слабо развитите региони на тези държави; подчертава, че с оглед на вероятното по-нататъшно разпространение на заболяването, поуките от миналогодишната криза с вируса ебола трябва незабавно да бъдат приложени на практика от международната общност;
7. подчертава, че научните изследвания трябва да се съсредоточат главно върху превантивните мерки, за да се избегне разпространението на вируса, и върху лечението; призовава научните изследвания във връзка със Зика да бъдат в три направления; да се проучат сериозните подозрения за съществуването на връзка между вируса Зика и вродените малформации на мозъка, да се разработят начини на лечение и ваксинация, както и тестове за бърза и ефективна диагностика;
8. подчертава необходимостта от допълнително проучване на възможната връзка между микроцефалията и *larvice ruginosus*, предвид факта, че не съществуват научни доказателства, които да отхвърлят тази връзка;
9. изтъква, че научните изследвания следва да не пренебрегват други възможни и допълнителни причини за микроцефалията;
10. подчертава допълнителните възможности за финансиране по „Хоризонт 2020“ и Седмата рамкова програма за научни изследвания и технологично развитие (РП 7) за провеждането на научни изследвания за разработване на ваксина за маларията и пренебрегваните инфекциозни заболявания, които включват вируса Зика;
11. призовава Европейската комисия да гарантира, че ако публични средства на ЕС бъдат изразходени за научноизследователска дейност, то резултатите от тези изследвания следва да бъдат освободени от права върху интелектуалната собственост и следва да се гарантира ценовата достъпност за пациентите на разработените по този начин продукти;
12. призовава Комисията да предложи конкретни мерки за европейските региони, където вече има разпространение на вируса Зика, за да се премахнат всички възможни вектори за предаване на вируса в тези региони, да се окаже подкрепа на вече заразените лица, особено на бременните жени, и да се избегне по-машабното предаване на вируса в тези региони и в останалата част от европейския континент;
13. призовава Комисията да представи план за действие, за да се предотврати разпространението на вируса в Европа и за подпомагане на държавите членки и трети държави в борбата с епидемията в регионите с най-големи огнища (главно в Карибския басейн, Централна и Южна Америка); счита, че този план следва да включва целенасочено и достатъчно свободно разпространение на технически средства за предотвратяване на разпространението на вируса, като например мрежи (за предотвратяване на ухапването от комари) и презервативи (за предотвратяване на предаването на вируса по полов път); призовава Европейската комисия да разработи протокол за управление, насочен към гражданите, които

могат да бъдат изложени на риска да предадат заболяването, причинено от вируса Зика, поради своя епидемиологичен контекст, с цел ефективно прекъсване на веригата на предаване на вируса по полов и по кръвен път посредством ранното откриване;

14. подчертава необходимостта от подход, съобразен с пола, при обсъждането на финансирането и оценяването на лабораторните потребности, като се има предвид сложността на изпитванията и разработването на безопасни, ефективни, ценово достъпни и лесно разпространими ваксини за бременните жени, които често биват изключвани от първоначалните клинични изпитвания; настоятелно призовава финансовите донори да продължат да бъдат реалисти по отношение на очакваните разходи за разработването на тези ваксини, включително при разпределянето на финансирането на научни изследвания от ЕС, и да поставят безопасността на момичетата и жените на първо място;
15. изтъква факта, че с появата на вируса Зика се разкриха слабостите както на мерките на системите за обществено здравеопазване, особено на равнище първични грижи, така и слабостите при предоставянето на услуги в областта на репродуктивното здраве и на права на момичетата и жените в засегнатите държави, по-специално по отношение на информацията и грижите по време на бременността и след нея, както и по отношение на предотвратяването и прекратяването на бременността, като същевременно държавните служители в тези държави препоръчват на жените да отложат бременността, докато не се направят повече разкрития относно вируса Зика;
16. отчита необходимостта от укрепване на капацитета на лабораториите за потвърждаване на предполагаеми заразявания с вируса Зика в ЕС/ЕИП с цел разграничаване на заразяването с вируса Зика от други арбовирусни инфекции (напр. треската „Денга“ и вируса „Чикунгуня“); призовава държавите членки и Комисията да координират научните изследвания между лабораториите, извършващи изследвания във връзка с вируса Зика, както и да насърчават създаването на такива лаборатории в държавите членки, в които те все още не съществуват;
17. призовава ЕС и държавите членки да предложат стратегии, за да се допринесе за свързването на производителите на ваксини, на центровете за профилактика и контрол върху заболяванията, както и на други национални и държавни агенции за обществено здраве и доставчици на здравни услуги, за да се насърчава обменът на данни и анализи;
18. подчертава значението на повишаването на осведомеността сред акушер-гинеколозите, педиатрите и невролозите относно това, че заразяването с вируса Зика трябва да се изследва при пациенти, които са пътували до Бразилия и други засегнати държави от 2014 г. насам и при пациентите с прояви на вродени малформации на централната нервна система, микроцефалия и остра възпалителна демиелинизираща полиневропатия;
19. призовава ЕС да подкрепи засегнатите държави за постигането на всеобщ достъп до основни здравни грижи, включително предродилни и следродилни грижи и диагностични тестове за вируса Зика, и призовава ЕС да подкрепи правителствата

на засегнатите държави за предоставянето на всеобхватен пакет от информация и здравни грижи относно сексуалното и репродуктивното здраве, включително семейното планиране, с акцент върху достъпа до набор от висококачествени методи на контрацепция за жените и подрастващите момичета и достъпа до безопасен аборт, с цел борба с нарастването на броя на опасните аборти от началото на епидемията, и в този контекст призовава да се задейства необходимият диалог с държавите партньори относно контрацепцията и правата на жените и момичетата;

20. изтъква, че досега (считано от 10 февруари 2016 г.) 25 държави от ЕС/ЕИП, САЩ и Европейският център за профилактика и контрол върху заболяванията са препоръчали на бременните жени и жените, които се опитват да забременеят, да отложат пътуванията до райони, заразени с вируса Зика;
21. тъй като понастоящем не съществува профилактика, лечение или ваксини за защита срещу заразяването с вируса Зика и предвид риска от предаване на вируса чрез преносители на местно равнище в Европа през летния сезон на 2016 г., призовава Комисията да извърши незабавен анализ на инсектицидите по отношение на здравето на човека и ефективността им срещу комарите – преносители на инфекцията; призовава също така Комисията да координира изготвянето на набор от указания за превенция, които да бъдат въведени от националните органи през лятото на тази година;
22. отбелязва, че е публикуван алгоритъм за изследването на бременни жени, завръщащи се от райони, в които се наблюдава предаване на вируса Зика; посочва обаче, че здравните органи все още не са разгледали въпроса относно продължителното наличие на вируса Зика в семенната течност и документираното предаване на вируса Зика чрез полов акт, които могат да имат последици за мъжете, пътуващи и завръщащи се от региони, в които се наблюдава предаване на вируса; счита, че предвид факта, че несимптоматичните инфекции са често срещани, на мъжете, които пътуват, следва да бъде препоръчано да използват презервативи след завръщането си от региони, в които се наблюдава предаване на вируса, докато не бъдат налични окончателни данни относно сериозността на този начин на предаване на вируса;
23. вследствие на препоръките на СЗО относно превенцията в европейските държави призовава Комисията и държавите членки да засилят значително наблюдението на инвазивните видове комари и да увеличат контрола над комарите чрез премахване на местата за размножаване (например басейните) и планиране на пръскане с инсектициди в случай на епидемии, както и да подобрят степента на дезинфекциране на товарите, товарните превозвачи и пилотските кабинни и отделенията за пътници на самолетите, които пристигат от засегнатите държави;
24. призовава ЕС и посолствата на държавите членки да предоставят информация и да оказват подкрепа на гражданите на ЕС, които живеят и пътуват в засегнатите райони;
25. призовава ЕС и въздушните превозвачи на трети държави да дезинфекцират надлежно и правилно въздухоплавателните средства, пристигащи от засегнатите райони;

26. призовава ЕС да се консултира с държавите членки и с трети държави (националните, регионалните и местните органи) с експертен опит във връзка с наблюдението, осведомяването, предотвратяването и/или борбата с комарите от рода *Aedes*, за да се изгради стратегия срещу вируса Зика, като например регионалното правителство на Мадейра и кметството на Фуншал, които имат повече от 10 години опит в справянето с този въпрос, както и френските най-отдалечени региони и френските отвъдморски територии, които имат дългогодишен опит с нововъзникващите предавани чрез преносител заболявания, особено с вируса Зика;
27. изтъква необходимостта от координиран подход на равнище ЕС и на международно равнище в борбата с тази епидемия; приветства в този контекст стартирането на Европейския медицински корпус и счита, че това е от практическо значение, за да се подпомогне мобилизирането на екипи, работещи в областта на медицината и общественото здраве, и оборудване за борба с вируса Зика, ако това е необходимо; призовава също така Комисията да представи спешно предложение относно хоризонтална стратегия на ЕС относно световното здравеопазване, насочена към постигане на новата рамка за устойчиво развитие и нейните цели;
28. приканва Комисията, в сътрудничество с други партньори, да спомогне за наблюдението на разпространението на вируса Зика и в развиващите се държави и да включи подходящи мерки за развитие на здравния капацитет, обучението на медицинския персонал, епидемиологичното наблюдение, образованието и мобилизирането на общностите и контрола на популациите на комари в съществуващите специфични за всяка държава програми за развитие, в сътрудничество със засегнатите държави;
29. подчертава необходимостта всяко предложение да се основава на широк обхват от епидемиологични проучвания, които обхващат не само последиците от вируса Зика, но също и други причини за тези последици;
30. призовава държавите членки да повишат осведомеността на лекарите и клиниките за пътуващи лица относно развитието на епидемията, причинена от вируса Зика, и контрола на носителите, предвиден от органите в засегнатите райони, така че те да могат да включат заразяването с вируса Зика в тяхната диференциална диагностика за жителите и пътуващите от тези райони и да се подготвят за възможно поставяне под карантина на пътници, за които има съмнение, че са заразени с вируса, за да се предотврати предаването му на местно равнище; призовава националните здравни органи да организират информационна кампания, координирана от Европейския център за профилактика и контрол върху заболяванията, с цел да се информират европейските граждани и да им се вдъхване доверие, както и да се избегне ненужната тревога;
31. призовава Комисията и държавите членки да повишат бдителността по отношение на ранното откриване на случаи на заразяване с вируса Зика, внесен в ЕС, включително в отвъдморските държави и територии на ЕС и в най-отдалечените региони на ЕС, по-специално когато има преносители или потенциални преносители, за да се намали рискът от предаване на вируса на местно равнище;

признава освен това, че макар и рискът от внасяне на вируса Зика вероятно да е малък и ограничен в зависимост от сезона, съществува риск от внасяне на вируса Зика в региони с голяма популация на комари от рода *Aedes* в условията на умерен климат (включително региони на Северна Америка и Европа) и от последващо предаване на вируса на местно равнище;

32. подчертава значението на достъпа до широкообхватни здравни услуги в борбата със заболяването, предизвикано от вируса Зика;
33. подкрепя призивите, отправени от ООН¹ за отменяне на закони и политики, които ограничават достъпа до сексуално и репродуктивно здраве и права в нарушение на международните стандарти, и изразява повторно желанието си да гарантира, че действията в областта на общественото здравеопазване се осъществяват в съответствие с правата на човека, по-специално по отношение на здравето и свързаните с него права;
34. възлага на своя председател на предаде настоящата резолюция на Съвета, на Комисията, на правителствата и парламентите на държавите членки, както и на генералния секретар на ООН и на СЗО.

¹ <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=53173#.VswcHE32aUk>